

NOVA STRAVDA

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Odgovorna situacija

Tok demokratičnega časa bo podrl vsakogar, kdor se mu bo ustavljal

Poročali smo že, da se pripravljajo spremembe v vodstvih socialnih ustanov. Tekom tedna se je del teh sprememb že izoršil. Minister za socialno politiko je razrešil samoupravo Suzorja in imenoval za komisarja Jurija Gašperca. Suzorju bodo sledile samouprave Okrožnih uradov za zavarovanje delavcev.

Vedno bolj se uveljavlja na merodajnih mestih mišljenje, da ne more imeti nobena delavska ali nameščenska organizacija monopol za vodstvo socialnih ustanov. Išče se pot, kako bi dobile strokovne organizacije zopet svoji moči odgovarjajoče zastopstvo v socialnih ustanovah. Na merodajnih mestih se poudarja, da se mora iz socialnih ustanov izločiti partizanska nadoblast, ki datira še iz časov, ko ni bilo politike sporazuma. Posebno v današnjih odgovornih časih je potrebno, da tudi v socialnih ustanovah zavlada duh pomirjenja, strpljivosti in to v interesu narodne in državne skupnosti. Delavstvu se mora priti zaupanje v lastne stanovske ustanove, katerim so poverjene tako važne naloge, da jih je nemogoče voditi po ozkosrčnih partizanskih vidikih.

Na merodajnih mestih zatrjujejo, da bi bilo pogrešno misliti le na običajno spremembo garnitur v socialnih ustanovah. Nihče ne sme pričakovati, da bi se obstoječe partizansko zastopstvo umaknilo zato, da pride nič boljše partizanstvo v drugi izdaji. Mogoča je le koncentracija vseh, ki imajo dobre namene s socialnimi ustanovami in ki imajo zaupanje delavstva in nameščenstva. Pripraviti je in izvesti v ugodnem času volitve v socialne ustanove. Do tistega časa naj pa nove samouprave v socialnih ustanovah nepristransko vodijo posle in kar najbolj ščitijo delavske interese.

Nekateri se še ne morejo sprijazniti z novo dobo, ki je nastopila. Vtikajo glavo v pesek in ne vidijo ničesar okrog sebe. Le sebe in svoj sebični interes čutijo in mislijo, da mora ostati vse pri starem, ker so se tako zagrizli v miselnost absolutističnega poslanstva. Pa ne bo nič pomagalo. Tok demokratičnega časa bo podrl vse, kar se mu bo ustavljalo in ne bo v pravem času uvidelo, da je koncentracija pozitivnih sil strokovnih pokretov edini izhod iz današnje težke in odgovorne situacije.

Potrebne rezerve

Železne rezerve sirovin so prav tako potrebne kakor zaloge prehrane

Že ponovno smo se bavili v našem listu z neprestanimi težavami naše tekstilne industrije, ki trajno trpi na pomanjkanju sirovin. Če se to dogaja po svetu v vojnem času in izrednih razmerah, je to še nekako razumljivo. Da pa smo pri nas občutili neznosno in nepojmljivo pomanjkanje sirovin, potrebnih za obratovanje tekstilne industrije, tudi že v normalnih, mirnih časih in razmerah, daje domačim odgovornim in pristojnim činiteljem upravičen naslov slabih in nezmožnih narodnih gospodarjev. Jugoslovanski gospodarski tisk se obširno peča s tem našim trajnim akutnim vprašanjem in ostro kritizira postopanje odgovornih krogov. Preskrbo tekstilne panoge našega narodnega gospodarstva z bombazem in ostalimi sirovinami bi bili morali že v mirnih, normalnih razmerah in časih urediti tako, da bi še takrat imele tekstilne tovarne in njihovi glavni dobavitelji v naši državi v skladiščih take zaloge sirovin, ki bi zadoščale najmanj za leto dni rednega obratovanja tudi pri izrabi polne kapacitete, ki jo vedno terja pojav izrednih dogodkov, vojne, mobilizacije itd. To prepotrebno kopičenje železnih rezerv bi bila morala podpirati tudi državna in privilegirana denarna velepodjetja z dajanjem zadostnih in cenenih kreditov v ta vzvišeni namen. Državna uprava pa bi bila morala tudi mnogo po-

zornejše gledati na prste raznim tujim veleindustrijcem, ki imajo svoja podjetja in tovarne v naši državi, pri spravljaju bogatega čistega dobička v tujino, namesto da bi se za ta denar nabavljale zgoraj našete zaloge in rezerve sirovin za primere in razmere, v kakršnih smo se znašli danes.

Toda po toči zvoniti je običajno prepozno. Nekaj pa vendarle lahko storimo sami doma, da ne bomo primorani dan za dnem prebirati v našem tisku napovedi in objave o zapiranju tekstilnih tovarn zaradi pomanjkanja sirovin. Nedavno je bila sklicana v Beograd posebna konferenca vseh prizadetih krogov, ki je sprejela nekatere važne sklepe. Zagotovljena je trajna zaloge domače volne v bodočnosti za potrebe jugoslovanske tekstilne industrije in vojne obrambe naše države, tako da tekstilna podjetja izlepa ne bodo več mogla zahajati v nemogoč položaj, v kakršnem so se že tolikokrat znašla v zadnjih letih in mesecih. Kmetijsko ministertvo pa bo ob tesnem sodelovanju z ostalimi pristojnimi resorji vlade še bolj podprlo vzorno in umno ovčjerejo za pridobivanje čim večjih in kakovostno čim odličnejših količin domače volne, da bo tako bodoča preskrba industrije s sirovinami, kakor tudi naroda in vojske z obutvijo in obleko vedno v celoti zagotovljena.

Kje je pot v jasnino?

Najslabše je za človeka in njegovo usodo, ako je neodločen, negotov, kako in kaj bi ravnal, da bi svoja dejanja in nehanja tako uredil, da ne bi doživel presenečenj, porazov, zablod, uničenja življenjskih sil in pogojev. Kakor mora biti človekovo življenje en sam delovni dan, da se ne zrahljajo gospodarski temelji posameznika in skupnosti in da ne zaostane vzpon k popolnejšemu izoblikovanju človeške morale in kulture, tako je tudi neizbežno, da je človekovo življenjsko ustvarjanje en sam nepretrgan boj s slabim in zlobnim, z ovirami in presenečenji. Človek mora imeti vedno jasno čelo, čiste misli, bister pogled, močno voljo, nezadržno odločnost; v človeku mora biti mnogo dobre vere, veliko upanja, vedrosti in svežosti, potrebna je vztrajnost, večsah previdno popuščanje, čakanje. Vedno pa je potrebna hrabrost, zlasti pa jasno spoznanje cilja, za katerim grem in hočem priti. Nikdar ne sme človeka zastopiti omahovanje, brezbriznost nasproti sebi in dogodkom okoli sebe. Človek mora biti v večnem gibanju, gorje, ako postaja posameznik truden ali izmučen in ni več pozoren nasproti nevarnostim. V borbi za vsakdanji kruh, za srečo na svetu, človek seveda ne sme postati groba in krvoločna žival, samo živ stvor, ki nima ne duše in ne srca in nobenega smisla za notranje doživljano bratstvo, za večne resnice morale in etike, za resnično notranjo pobožnost, ki ga usposablja k socialnim dejanjem in naredi za poštenega borca za uresničenje demokratičnih načel v svetu.

Tako je s človekom. Tudi narodi, ta skupnost posameznikov z enakimi grešnimi čednostnimi lastnostmi in nagnenji, žive v svojem naravnem stremljenju za srečo in uživanjem, za uveljavljanjem moči in zlobe samo življenje posameznika. Narod je samo skupinski izraz volje in življenjskih izrazov, načina in navad življenja posameznika. Organ volje naroda je posameznik, to je rekel Masaryk. Slabiči posamezniki, slabič je ves narod. Odločni in samozavestni posamezniki dajejo značaj vsega naroda svoj pečat in posebno lepoto. Narod v svoji skupnosti mora svoje življenje urediti zlasti v svojih odnosih nasproti sosedom in z vsemi, s katerimi hoče živeti mednarodno življenje, da je na ta način polnovreden član družbe narodov. Tudi narod bori boj za svoj vsakdanji kruh, za srečo na zemlji, za duhovno rast v sedanjosti in še bolj v bodočnosti. Narod mora v tej borbi pokazati svojo sposobnost za samostojno življenje, znati mora biti samozavesten, odločen, borben, vztrajen, ako gre za usodne življenjske pogoje. Tudi narod ne sme poznati utrujenosti in izmučenosti. Narodova politika, ki pomeni izživljanje naroda na znotraj in na zunaj, mora biti sveža, vedra, gibčna, polna hrabrosti in vedno v zavesti, da se trudi za pravično stvar. Vse-narodna volja mora biti borbena, izraz večnega navdušenja in žrtvovanja za samcobrambo in ohranitev narodove skupnosti. Težko preizkušajo pa mora vsak narod preživeti v časih velikih dogodkov, v dnevih, ko gre za novo usodo držav in narodov. Za narode večkrat v enem stoletju pridejo resni časi, ko gre za biti ali ne biti in za dokaze, da ima narod vse attribute samostojnega naroda, ki hoče imeti svoj lasten prostor v svetu in živeti v lastni svobodi brez vpliva izven sebe in brez gospodarskega izkoriščanja po komerkoli. Takim časom pravimo, da so zgodovinski, ker dajejo zgodovini in razvoju naroda svoj poseben pomen in preokret.

Danes se je svet razmajal in narodi se razporejajo v bojne vrste. Vsepovsod vidimo, da se kulturni narodi, veliki in v enaki meri mali, pripravljajo na veliki dan, ki naj odloči o njih usodi ne za desetletja, najbrže za stoletja. Kdor bo dan zamudil, bo težko popravil, ako ne bo sploh zapadel večni smrti. V pripravljenosti stoji tudi jugoslovanski narod z vso svojo gmotno in duševno silo. Narod hoče biti pripravljen, ker noče umreti, ker je njegovo življenje še mlado in polno znakov, da se bo izrastlo v mogočno drevo, v srečo jugoslovanske slovanske krvi. Mi nismo hoteli, toda zgodilo se je, da je Evropa v novih plamenih krvavih vojska. V dimu in jeklu bo preizkuševana in preizkušena moralna, notranja vrednost narodov, izkazati se mora vrednost narodnih idejnih gibanj, ki so dajale narodom smer in cilj. Na težko preizkušnjo so postavljeni zlasti politični, državljanski in narodnostni nauki, ki so narode učili o pomenu in nalogah države, o političnih ideologijah, o samobitnih individualnostih narodov, o nalogah samobrambe, o vrednosti narodne kulture. Izgleda, da je prišel zgodovinski čas, ko se bo tudi med nami izkazalo, ali in kakšno stvarno vrednost ima nauk o državnem in narodnem edinstvu vseh Jugoslovanov in če, ter kako je zlasti usoda malih Slovencev nujno navezana na gmotno in duhovno edinstvo naroda in države. Kakšno udarno in obrambno moč bodo pokazale mnoge druge državno-politične ideje in programi, ki so ves čas našega svobodnega državnega življenja motile narod, da ni prišel do enotnih in razčiščenih gledanj na svoj državni organizem? Pokazati se mora veličina Jugoslavije — enako pri Srbih in Hrvatih kakor pri Slovencih. V vojnah zmaguje vera, hrabrost — najbolj pa moč ideje, za katero se bije boj.

Ali je v nas vseh zadosti visoko goreč plamen idej? Ali smo se dobro razgledali, da vemo, kje je jasnino pelje pot? Ali hodi pred nami luč idej in pravičnega spoznanja naših potreb in ciljev? Ali se zavedamo, kam morajo biti v teh dneh usmerjene vse naše skrbi, vsa naša srca, vse naše gmotne in moralne sile? Ali se zavedamo, kaj mora biti danes nas vseh naš glavni politični in narodni prestiž?

Boj draginji

Konzumenti so dolžni, da potom svojih zastopnikov poskrbe, da se bo naredba o pobijanju draginje najstrožje izvajala

Za povišanje cen življenjskim potrebščinam ni bilo nobenih razlogov. Navzlic temu so pa nekateri špekulanti hoteli današnje nemirne dni izkoristiti za čezmeren dobiček. Da se vsem nadaljnjim špekulacijam napravi konec, je izdala vlada naredbo o pobijanju draginje.

Učinkovito izvajanje uredbe pa ni odvisno samo od upravnih oblasti, odnosno sodišča, ki kaznuje navijalce cen. Pri nadzorstvu o gibanju cen mora sodelovati sleherni potrošnik in tudi oni gospodarstvenik, ki hoče, da se trgovina z življenjskimi potrebščinami pošteno razvija.

Uredba o pobijanju draginje predvideva, da se v vseh večjih krajih ustanove odbori za pobijanje draginje. Člani odborov so vzeti iz vrst potrošnikov, kakor gospodarstvenikov. Pri ministru za socialno politiko se ustanavlja državni odbor za pobijanje draginje, katerega namen je, proučevati gibanje cen in brezvestne špekulacije ter sklepati o predlogih, kakšne nove ukrepe naj izda ministrstvo za socialno politiko, da bo borba proti draginji čim uspešnejša.

Uredba o pobijanju draginje dovoljuje prodajalcem le običajni trgovski dobiček. Uredba prepoveduje špekulativno kupičenje blaga in nakup v času, ki je določen za prodajo na drobno. Na potu, ko prihaja blago na trg, se blago po prekupcih ne sme kupovati in povzročati, da pride blago šele iz druge roke do potrošnika. Prodajalci se ne smejo med seboj dogovoriti, da bi zahtevali za blago enotne cene. Vse cene morajo biti vidno označene na predmetih, ki se prodajajo. Minister za socialno politiko je pooblaščen, da lahko zaradi pobijanja draginje in brezvestne špekulacije, kakor tudi zaradi boljše prehrane siromašnega prebivalstva ustanovi v sporazumu z zainteresiranimi ministri, če se pokaže potreba, javne aprovizacijske ustanove in podpre že obstoječe, oziroma ustanovi nove nabavljalne in prodajne zadrage.

Z uredbo o pobijanju draginje so zaščiteni tudi stanovanjski najemniki. Najemnine stanovanj in lokalov se ne morejo povišati in ne smejo biti višje, kakor so bile na dan 1. septembra 1939. Mislimo, da se bo pokazala kmalu tudi potreba, da bodo odpovedi stanovanj znova regulirane in otežkočeno, da bi hišni gospodar brez vzroka lahko odpovedal stanovanje.

Kdor bi se proti uredbi o pobijanju draginje pregrešil, bo kaznovan s precejšnjo globo. Poleg tega se mu bo pa lahko zaplenilo vse blago, ki je bilo predmet kazenskega postopka. Z izkupičkom za zaplenjeno blago in z denarnimi kaznimi se ustanovi fond za prehrano siromakov. Denarna sredstva fonda se sicer zbirajo pri Državni hipotekarni banki, bo pa fond razdeljen na posamezne banovine po ključu, kakor so bile kazni izterjane.

Uredbo o pobijanju draginje so konzumenti pozdravili z velikim zadoščenjem. Konzumenti se bodo morali zdaj brigati za to, da se bo uredba v polnem obsegu in najvestneje izvajala. Za kršitelje uredbe ne smemo poznati nobenega popuščanja in naj bi bil to kdorkoli. Pričakujemo, da bodo v odbore za pobijanje draginje izbrani najodločnejši zastopniki konzumentov. Kajti uspeh uredbe je v veliki meri odvisen, kdo bo izvajanje uredbe nadziral. Upamo tudi, da bodo pristojne oblasti upoštevale vsak stvaren predlog, ki bi ga smatrali konzumenti za umestnega, da se razširi uredba o pobijanju draginje še na nova področja. Kakor je uredba v splošnem dobra, gotovo še ni izčrpala vseh sredstev in možnosti, kako odstraniti sleherni poizkus navijati cene. Ne smemo pozabiti, da so navijalci cen iznajdljivi in da bodo na vse načine poskušali, kako bi se izognili kazenski odgovornosti za brezvestne špekulacije.

Kruha ubogim

Za delavce in njih družine, ki ostanejo brez kruha, moramo v pravem času organizirati pomoč

Pretiravali bi, če bi trdili, da se za brezposelne delavce in družine pri nas ničesar ne stori. Vsaj imamo izvedeno zavarovanje za slučaj brezposelnosti in tudi nekatere občine prilično mnogo žrtvujejo, da olajšajo bedo. Trdimo pa lahko, da se vendarle še vedno premalo podpira brezposelnost in da so posebno podeželske občine zelo rade brezbrizne v spriči množici brezposelnih občanov. Prošnjikom na kratko odgovarjajo te občinske uprave: nimamo kreditov, obrnite se drugam! Občinske uprave pa ne pomislijo, da so dolžne skrbeti za občane, ki se sami ne morejo preživljati in da so tudi dolžne preskrbeti potrebna denarna sredstva. Zvišati bi morale socialno-politične proračune. Tega pa ne morejo storiti, ker bi morale zvišati občinske doklade in obremeniti one, ki bi še vedno lahko nekaj primaknili za kritje neobhodno potrebnih občinskih izdatkov.

Mislimo, da bi nadzorne oblasti morale predpisati občinam ono najmanjšo vsoto, ki bi jo morale trošiti za socialno politiko. Ta dekretirana vsota bi se morala določiti po višini proračuna, davčni moči občine in po potrebah, ki se v okolišju občine pojavijo. Tudi o

potrošnji kreditov Borz dela bi se morali v sedanjih težkih časih uveljaviti drugi principi, kot so pa v veljavi. Ustaviti bi se morala vsaka investicijska politika in bi morale biti vse rezerve in vsi tekoči dohodki na razpolago za podpiranje brezposelnih delavcev, ki so v teh izjemnih časih v največji potrebi.

Mnogo bolj kot kdaj bi morali paziti v današnjih kočljivih časih, da ljudje ne bodo lačni. Vsaj ni treba posebej povdarjati, da lačnemu človeku prihajajo na misel najbolj čudne ideje. Gotovo za današnji čas ni vseeno, kakšna miselna usmerjenost vlada med delavci. Z brezbriznostjo napram lačnim ljudem ne smemo povzročati, da se širi med delavstvom miselnost, ki je usodna lahko za narod in državo.

Zavedajmo se, da stoji pred durmi zima, ki bo vzela mnogim delavcem zaslužek. Poleg tega narašča brezposelnost tudi iz drugih vzrokov. Za delavce in njih družine, ki ostanejo brez kruha, moramo v pravem času organizirati pomoč! Pa ne samo tako na pol in za silo, ampak vsestransko in pravično, da bo vsakdo pomoči deležen, ki jo je potreben.

Razgled po svetu

Socialno - gospodarski:

Politični:

Tri Evrope

Bivši rumunski trgovinski minister in vseučiliški profesor Mihail Manoilescu iz Bukarešte je objavil nedavno o sodobni Evropi zanimiv članek, v katerem trdi, da obstajajo v pogledu industrijske, kmetijske in sociološke strukture dejansko tri Evrope. Profesor se zavzema za one narode, katerih «dinamiko in preskromen, nezadosten življenjski prostor» morajo brezpogojno razumeti ostali narodi in pravi, da se da deliti današnja Evropa na tri različne dele: Prvič na zahodno Evropo z Anglijo, Francijo, Belgijo, Nizozemsko in Portugalsko, torej izvemši Portugalsko, so to zgolj industrijske države z velikimi kolonijami brez občutnega pritiska prenaseljenosti. Nekak podaljšek te skupine so severne države Danska, Norveška, Švedska, Finska, ki živijo v varnem in zadovoljnjem ravnotežju. Drugi del predstavlja srednja Evropa z Nemčijo in Italijo, ki sta industrijski državi z močnim vsakoletnim prirastkom prebivalstva in brez pomembnih kolonij. K njima se sme prištevati tudi še Španijo. V tretjo skupino, to je v vzhodno Evropo, pa je profesor Manoilescu vrstil baltske države, bivšo Poljsko, Madžarsko, Rumunijo, Jugoslavijo, Bolgarsko in Grčijo, torej vse izrazito agrarne države z velikim prirastkom populacije in s tem tudi z veliko prenaseljenostjo. Po prepričanju omenjenega Rumuna se prištevata Rusija in Turčija med azijske države in narode, kar pa so zadnji dogodki precej demantirali.

Stari dolgovi

Iz uradnih ameriških statističnih podatkov je razvidno, da dolgujejo evropske države, ki so spadale ob koncu bivše svetovne vojne leta 1918. v antantni blok, Združenim državam severnoameriškim še vedno na starih dolgovih čedno vsoto 19,9 milijard dolarjev in to brez obresti za vsa leta, odkar so zadnje evropske dolžnice prenehale pošiljati dolžne obroke bogati čezmorski upnici. Glavni dolžnici Združenih držav sta Anglija z 9,7 milijarde in Francija s 6,7 milijarde dolarjev, dočim ostale zavezniške države skoro da ne prihajajo v poštev. V naši današnji veljavi predstavlja gornji dolg čedno «vsotico» okrog 1200 milijard dinarjev. Čeprav pa stari dolgovi še niso poravnani, je Amerika vendarle pripravljena Franciji in Angliji ter njunim zavezniškim nuditi tudi v sedanji novi vojni neomejene denarne in blagovne kredite.

Obvezno plavanje

Češko-moravsko protektoratno prosvetno ministrstvo je odredilo, da se v vseh srednjih, strokovnih in sorodnih šolah na celotnem njegovem področju, kjer so seveda že podani potrebni pogoji za to, uvede plavanje kot obvezen šolski predmet. V zvezi s to novo naredbo bodo v vseh večjih mestih s srednjimi šolami zgradili moderne pokrite zimske bazene, v katerih se bodo mogli učenci učiti plavanja tudi v zimskem času.

Umetne solnčne kopeli

Na Švedskem so v poslednjem času izvedli zanimive poizkuse o učinku kremenčevih svetilk na zdravje rudarjev. Rudniška družba v Bolidonu je uvedla za svoje rudarje obsevanje, da bi tako nadomestila nedostatek naravne sončne svetlobe. Učinek tega je, da se zmanjšuje število boleznih in da se je produkcija pri vseh istih okolnostih dela znatno zvišala.

Zadnji odpor zlomljen

Obnovljene svobodne republike Poljske ni več. Njeni zadnji junaki, ki so stali cele tedne noč in dan na varšavskih in modlinskih barikadah v strašnem ognju deset- in desetstisočernih nemških in ruskih topov, strojníc, pušk in letalskih bomb, so morali popustiti, ker že dneve in dneve z vsem civilnim prebivalstvom vred niso prejeli hrane in ker so morali podleči kljub nezlomljivi svoji morali in tradicionalnemu poljskemu junaštvu vsem ostalim grozotnim vojnim pošastim, kakor so poleg lakote in ogujenega orožja še požari, pomanjkanje vode, epidemije nalezljivih bolezni itd. Ko sta spoznala junaška branitelja in poveljnika oblegane Varšave in trdnjave Modlina, da je vsak nadaljnji odpor nesmiseln in da padajo po nepotrebnem tisočere nove žrtve, sta sklenila z nemško armado častno predajo obeh mest. Trpljenje, ki so ga morali prenašati obupno boreči se Poljaki v tem zadnjem odporu, je bilo nepopisno. Nad 16.000 vojakov in nad 20.000 civilistov je obležalo v obeh mestih deloma ranjenih, deloma ubitih. Po 200 in še več nemških bombnikov je zadnje dni dobesedno zasipalo obe mesti z vsemi mogočimi bombami in nemško topništvo je bruhalo noč in dan smrt in razdejanje. Požarov niso mogli več gasiti, ker je primanjkovalo vode. Včeraj sta se obe mesti udali in s tem je vojna na Poljskem končana.

Romanje v Moskvo

Ob zaključevanju vojaških akcij na Poljskem se je pričela pravcata diplomatska bitka v moskovskem Kremlju, v katerega prihajajo z vseh strani z letali odgovorni predstavniki raznih zainteresiranih držav. Rusija je izsilila od Estonske prepustitev njenih važnih otokov, na katerih bodo sovjeti zgradili pomorska in zračna oporišča za svojo vojsko in bodo obenem tudi nadzirali vso estonsko zunanjo trgovino. Nemški zunanji minister Ribbentrop konferira že dva dni s Stalinom in Molotovom glede razdelitve nemških in ruskih interesnih sfer v severni, srednji in južnovzhodni Evropi, zlasti tudi na Balkanu. Nič manjšega pomena ni navzočnost turškega zunanjega ministra Saradzogla v Moskvi, ki je napovedal povsem nove smernice bodočega mednarodnega političnega življenja na ozemlju med Črnim, Sredozemskim in Jadranskim morjem ter ob Donavi. Nova svetovna zgodovina že piše svoja prva poglavja in zemljevidi vidno spreminjajo svoje oblike.

Cudna vojna na zahodu

Vojna poročila z obeh strani na zahodnem bojišču dan za dnem ponavljajo kratko, stereotipno frazo: «Na zahonu nič novega!» Krajevni topniški boji izgrmevajo v malo pomembnem poskušavanju, rušiti nasprotnikove silne železobetonske trdnjave. Udeleževanje pehote skoro ni vidno. Nekoliko bolj živo je v zraku, vendar angleška bojna letala še vedno zasipajo nemško ozemlje namesto z bombami — z letaki. Na morju pa potaplajo vsak dan po nekaj ladij z menjajočo se srečo za obe strani, največ pa v škodo nevtralnih držav. Portugalska je prelomila svojo tradicionalno nevtralnost in se je pridružila Angliji, čeprav zaenkrat še z rezervo. Razjasnitve pričakuje ves svet predvsem in prav kmalu iz — Moskve.

TEKOM TEDNA

Izseljenci

Izseljeniški komisarijati prejema-jo od izseljencev v Nemčiji, kakor tudi od njihovih svojcev na tisoče pisem, polnih strahu pred negotovo bodočnostjo in vprašajoč za nasvet, kaj naj storijo. Po konferenci naših strokovnjakov in zastopnikov zainteresiranih faktorjev je bilo sklenjeno, da se priporoči našim delavcem v Nemčiji, naj vse zaslužene marke vnovčijo v Nemčiji za lahko prenosljive predmete, ker sicer pri nas nemškega denarja ne bodo mogli izmenjati. Vsak naš delavec, ki se vrne iz Nemčije v domovino, ima od vstopne naše obmejne postaje do doma brezplačno vozovnico v vsakem primeru. V Mariboru se bo ustanovila ljudska kuhinja, v kateri bodo prejemale vračajoči se izseljenci in drugi delavci ceneno in dobro hrano. Cariniki ne bodo ocarinjali prtljage, ki jo bodo prinašali izseljenci iz Nemčije v domovino. Narodna banka bo izmenjala vsakemu delavcu največ 10 mark po uradnem tečaju za nakup hrane od državne meje do doma.

— Delavske organizacije so sporočile hrvaškemu banu svoje zahteve. Delegacije URS-a in ostale strokovne organizacije so obiskale hrvaškega bana dr. Šubašić-a in izročile spomenico, ki se tiče najbolj aktualnih vprašanj delavskega življenja. Delegacija je med drugim zahtevala nujen razpis volitev za samouprave delavskih ustanov in ukinitev naredbe o minimalnih mezdah.

— Vsi hercegovski rudniki bauksita so ustavili delo. Sedanji mednarodni položaj je onemogočil skoraj ves izvoz bauksita iz naše države. Zaradi tega so nekateri rudniki bauksita v Hercegovini že ustavili delo, drugi pa ga še bodo v teku tega meseca.

— Ribiči in delavci iz Hrvatskega Primorja so poslali k novemu banu banovine Hrvatske bivšega narodnega posanca Borića z nalogo, naj mu podrobno razloži težki življenjski položaj primorskega prebivalstva, ki mu grozita silno pomanjkanje in lakota, če ne bo pravočasno prispeja z banovine prepotrebna pomoč v obliki denarja in živil.

— Zastoj v naši kovinsko-strojni industriji, v splošnem pa tudi v ostali metalurški industriji Jugoslavije, zavzema v zadnjem času vedno večji, usodnejši obseg. Zaradi nazadovanja državnih naročil bo morala industrija lokomotiv in vagonov odpuštili še nadaljnjih 1000 delavcev. Kovinska industrija zaenkrat še ni pričela zviševati cen svojim izdelkom, pričakovati pa je, da se bo to kmalu zgodilo, ker primanjkuje zlasti starega železa, ki ga nobena država ne izvažja več. Pri nas cenijo, da bi mogli zbrati le kakih pet tisoč vagonov domačega starega železa.

— Naše tovarne za konzerviranje morskih rib v Dalmaciji in v Hrvatskem Primorju se morajo boriti z velikimi težavami, ki bi jih pa bilo kaj lahko odstraniti, če bi na pristojnih mestih le bilo nekoliko več dobre volje. Tovarne predelajo vsako leto komaj dobro četrtino vseh morskih rib, kar jih nalovimo na Jadranu, dočim ostanek v majhni množini porabimo v domačih mestih, večino pa pokupijo zelo poceni in nato konzervirajo italijanske tovarne v našo škodo.

— Volitve v senat razpisane. Na predlog notranjega ministra Mihaldžića je kraljevo namestništvo razpisalo volitve senatorjev za šestletno poslovno dobo za vso kraljevino na nedeljo

12. novembra t. l. Vlada je tudi dobila naročilo, da takoj izdela nove politične zakone, predvsem volilnega po tajnem glasovanju.

— Dosedanje ravnanje Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je bilo z odlokom ministra za socialno politiko razpuščeno in je bil za vladnega komisarja postavljen bivši veliki župan v pokolu in bivši narodni poslanec dr. Mačkove stranke Jurij Gašparac. Razpuščena so tudi ravnanja OUZD v Osijeku, Karlovcu, Dubrovniku, Sušaku i. dr.

— Znižanje cene soli za 1 dinar pri kilogramu je ves narod v naši domovini toplo pozdravil. Država bo izgubila na dohodkih od soli na leto okrog 160 milijonov dinarjev ali 46,63% dosedanjih tozadevnih dohodkov. Če pa bo cena soli, kakor je obljubil novi finančni minister dr. Šutej, še naknadno znižana za nadaljnjih 50 par pri kilogramu, bo znašalo znižanje državnih dohodkov od prodaje soli napram zadnjemu letu okrog 58,30%.

— Pečke sliv, češpelj in ostalega koščičastega sadja ne kaže zemetavati, ker jih naši gospodarji, zlasti v letošnji blagoslovljeni letini, lahko dobro vnovčijo tako doma, kakor tudi v tujini. Iz takih pečkâ ali koščic se namreč proizvaja posebno oglje, ki se uporablja za polnjenje filtrirnih sit za dihanje pri plinskih maskah.

— Nova hrvatska telovadna organizacija «Hrvatski Junak», o kateri smo nedavno poročali, se je izkazala kot izrazita mladinska telesnovzgojna organizacija, v katero so sedaj korporativno vstopili tudi vsi hrvatski «križarji» dr. Protolipca. Vsi ostali Hrvati brez razlike veroizpovedi pa se bodo včlanili v enotni telovadni organizaciji «Hrvatsko Bratstvo», katere pravila je odobril sam dr. Maček in ki jo vodi dugo predstavnik bivšega «Hrvatskega Sokola».

— Vsi prednjačijo pred Ljubljano. Tudi beograjski občinski svet je šel te dni po stopinjah zagrebških občinskih očetov. Sklenil je namreč najeti posojilo 52 milijonov dinarjev, ki ga bo uporabila beograjska mestna občina za pasivno zaščito beograjskega prebivalstva pred napadi iz zraka. Za ta denar se bodo zgradila protiplinska zavetišča in se bo evakuirala vsa mladina, nabavila se bo potrebna rezervna hrana v zakloniščih in pa sanitetni material, gasilske in reševalne potrebščine itd. Posojilo bo najeto za 15 let po 8%-ni obrestni meri pri domačih denarnih zavodih. Ljubljana v tem pogledu še vedno spi.

— Zastoj v gradbeni delavnosti se opaža v zadnjih mesecih prav v vseh krajih Jugoslavije, zlasti pa v večjih mestih in industrijskih središčih. Preiskava je ugotovila, da tiči glavni vzrok tega zastoja v strogih določilih vladne uredbe glede varčevanja in izplačevanja hranilnih vlog iz denarnih zavodov.

— Stavka delavcev v tovarni Guttman v Belišću, o kateri smo že ponovno poročali, je bila pred dnevi končana s sklenitvijo nove kolektivne pogodbe. Izboljšanje položaja, ki so ga delavci s tem dosegli, je zelo skromno.

— V vseh jugoslovanskih mestih so oblastva obtožila in občutno kaznovala večje število brezzvestnih trgovcev zaradi skrivanja živil in navijanja cen. Večje število oseb je tudi bilo kaznovanih zaradi razširjanja neresničnih in alarmantnih govoric ter izmišljenih senzacionalnih vestí.

— Dobava. Poštni minister je razveljavil nedavni sklep, da se odda nabava državnih telefonskih govornih aparatov trem inozemskim tovarnam po enakih delih ter je odredil, da se odda nabava vseh 10.000 telefonskih

Podpore

Na predlog Osrednje uprave za posredovanje dela je sprejelo predsedništvo centralnega odbora za posredovanje dela na svoji seji dne 19. septembra t. l. po določilih čl. 40. Uredbe o preskrbovanju brezposelnih delavcev načelno sklep, da poziv na orožne vaje ni ovira za uživanje pravice do podpore in prejemanje iste po čl. 69. Uredbe. Sklep se pa glasi: «S pozivom na orožne vaje obdrži delavec pravico do podpore po predpisih uredbe, za izplačilo podpore pa se ima uporabiti čl. 69, t. 4 uredbe brez ozira, če je bil delavec pri nastopu vojaške službe brezposeln in kot takšen prijavljen ali ne. Dan nastopa vojaške dolžnosti se naj smatra kot dan prijave brezposelnosti, v kolikor se prijava že preje ni napravila. Dan nastopa vojaške službe se mora ugotoviti z verodostojnim dokazom. Ta sklep

je obvezen za vse uprave za posredovanje dela.»

Na podlagi tega načelnega odloka imajo družine onih na orožne vaje vpoklicanih delavcev in nameščencev, ki so bili tekom zadnjih dveh let pred nastopom orožnih vaj najmanj 8 mesecev zaposleni in pripadajoče brezposelne podpore še niso izrabili, pravico do brezposelne podpore. Pogoji za pridobitev brezposelne podpore je najmanj osemmesečna zaposlitev, za katero do sledi delavec še ni izbral pripadajoče podpore pri Javni borzi dela.

Javna borza dela bo tekom prihodnjih dni dostavila vsem občinam točna navodila, kaj morajo družine na orožne vaje vpoklicanih delavcev in nameščencev predložiti, da jim bo brezposelna podpora nakazana.

Ali že veste?

— da izhajajo od 9. septembra dalje italijanski dnevniki le na 4 strah, da se tako omeji poraba celuloze v papirnicah, ker mora Italija večino celuloze uvažati;

— da je Nemčija že uvedla vojni denar in da je tudi Francija že potegnila iz javnega prometa ves srebrni denar;

— da je od 1. septembra dalje prepovedana v vsej Italiji prodaja kave v zrnih in v tekočini, ker je vsa kava rezervirana za vojsko, bolnice, zavetišča in zdravilišča;

— da prebiva po italijanski uradni statistiki v tujini po vsem svetu okrog 9 milijonov italijanskih izseljencev, od teh v Jugoslaviji 14.529;

— da meri na Poljskem petrolejsko ozemlje 2.317.000 hektarjev in da se pridobiva nafta le na 1500 hektarjih,

— da je bila Poljska v industrijskem pogledu ena izmed najnaprednejših držav v Evropi, ki je skoro v vseh panogah krila svojo domačo potrebo z domačimi industrijskimi izdelki, med katerimi so igrali tudi v izvoznem pogledu najvidnejšo vlogo proizvodi tekstilne, lesne, usnjene, steklene in barvne industrije;

— da se ohrani po najnovejšem postopku konzerviranja potom zmznjenega živalsko meso pri 15 stopinjah Celzija pod ničlo celo leto v popolnoma svežem in užitem stanju, ne da bi meso kakorkoli izgubilo na okusu ali kakovosti;

— da smo imeli v Jugoslaviji leta 1958. vsega skupaj 3054 večjih industrijskih podjetij, od teh 403 v dravski banovini in da se je to število v vsej državi letos dvignilo na 3455 podjetij, od teh v dravski banovini na 414;

— da beleži avtomobilizem oziroma motorizacija prometa po vsem svetu leto za letom večji razvoj, saj je bilo leta 1907. na svetu šele 120.000, leta 1914. že 2 milijona, leta 1935. že 35 milijonov in predlanskim precej nad 41 milijonov najrazličnejših avtomobilov;

— da je znašalo na Poljskem leta 1935. število socialno zavarovanih delavcev 1.624.000 in da se je to število dvignilo do lanskega leta za 506.000 na 2.130.000 zavarovanih delavcev;

— da je znašala produkcija železne rude v Italiji leta 1929. še 1.385.552 ton, lani pa je dosegla že visoko število 1.920.930 ton in da se cení današnji za-

aparatur le znani nemški tvrdki Siemens.

— Zveza bolgarskih žen je naslovila na celokupno ženstvo Jugoslavije in ostalih balkanskih držav poziv za čim tesnejše medsebojno zblizanje in za ustvaritev enotnega obrambnega bloka vseh balkanskih narodov, ki bi štel nad 60 milijonov ljudi.

klad vseh italijanskih rudnikov na preko 100 milijonov ton železne rude;

— da je imela Praga letos 1. januarja že nad 985.000 prebivalcev;

— da odgovarjajo na Češkem in Moravskem za vsak akt sabotaže ne le izvršitelji, temveč vse prebivalstvo češke narodnosti brez razlike;

— da presega vrednost vse agrarne in z njo združene proizvodnje v Rumuniji, to je ribištva, kmetijstva, živinoreje, čebelarstva, svilogojstva, vrtnarstva i. dr., vsako leto čedno vsoto 140 milijard lejev;

— da bodo iz središča Prage odstranili današnji tramvaj ter da bodo namesto njega vpeljali podzemsko električno železnico, ki so jo že pričeli graditi;

— da je izgubila Nemčija v dosedanjih bojih na Poljskem po informacijah skandinavskih listov že nad 100.000 vojakov, deloma mrtvih, deloma ranjenih;

— da se je posrečilo poljskemu agronomu dr. Rožanskemu s križanjem na znanstveni podlagi ustvariti neko novo vrsto žita, ki ga je krstil za «pšenrč» in da je uspelo že letos pridelati na veleposestvu Krošnice pri Vilni večje množine tega novega žita, v katerem so združene vse dobre lastnosti pšenice in rži in čigar velika prednost tiči prav v tem, da se da kar najuspešneje gojiti tudi na slabši zemlji, na kateri sicer pšenica ne uspeva rada in kakršne zemlje je na Poljskem izredno obilo;

— da so iz praških kavarn in restavracij izginili tradicionalni fraki in smokingi uslužbenec in da je vse v teh obratih zaposleno osebje dobilo udobnejše obleke za delo ter da mora do letošnjega 31. decembra nabaviti prav vsak praški natakar novo delovno obleko po predpisanih pogojih;

— da je francoska vlada vrnila Francovi Španiji vse umetnine, ki jih je pred svojo propastjo shranila v Franciji bivša španska republikanska vlada;

— da se opažajo v vsej Angliji metodične priprave za dolgotrajno vojno in da organizirajo vsa angleška ministrstva vso svojo aktivnost na pripravljanju, da bo sedanja vojna trajala najmanj tri leta ali pa še delj;

— da so v tovarnah orožja v Stockholmu skonstruirali nov tip protiletalskega topa, ki izstrelí vsako minuto po 140 granat in da je kaliber novega topa 40 milimetrov ter da dosežejo izstrelki tega topa s polnim učinkom višino 4000 metrov;

— da je bila seja sveta Mednarodnega urada za delo, ki je bila sklicana za 4. oktobra t. l. v Oslu, nepričakovano odpovedana;

— da sta Rusija in Japonska medsebojno izmenjali politične jetnike;

Iz naših delavskih krajev

Ljubljana

UPRAVNA SEJA NSZ.

Izvrševalni odbor NSZ tem potom obvešča vse podružnične odbore, da se bo vršila seja Upravnega odbora NSZ v nedeljo, dne 15. oktobra ob 9. uri dopoldne v Delavski zbornici. Dnevni red in vabila bo tajništvo razposlalo pravočasno. Ker bo seja Upravnega odbora radi gotovih okoliščin zelo važna, upamo, da se je bodo udeležili vsi predstavniki podružnic.

Delavci še vedno čakajo na svoje plače.

Drugi mesec bo minilo dve leti, odkar so Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani prenehale obratovati. Toda bivši delavci in nameščenci še sedaj niso dobili svojih plač, kakor je bila poravnava sklenjena.

Potrdilo poravnave pravi: «Potrdi se poravnava, sklenjena na poravnalnem naroku dne 21. januarja 1938, med dolžnikom «Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani ter njegovimi upniki.» Glasom poravnave plača dolžnik upnikom 40% kvoto njihovih terjatev v roku enega leta, računši od 21. januarja 1938.

Vsota terjatev z glasovalno pravico znaša 5.942.338,70 din. Za poravnavo je glasovalo 92, proti pa 35 upnikov. Zahtevana tričetrtinska večina terjatev znaša 4.456.754,01 din. Za poravnavo so glasovali upniki s terjatvami v višini 5.479.091,73 din. Upniki so tedaj poravnavo sprejeli z večino, kakor jo določa zakon (§ 46 por. zakona).

Ko tudi sicer ni razlogov iz §§ 52 in 53 por. zakona, da bi se odobritev poravnave odrekla, je bilo odločiti, kakor zgoraj.

Okrožno sodišče v Ljubljani, odd. III, dne 12. februarja 1938. — Gregorc.

Po zakonu so plače vknjižene na prvem mestu, zato ne moremo razumeti, zakaj še nismo bili izplačani. Mislimo, da bi se za to zadevo morale zanimali pristojne oblasti, zlasti o priliki prodaje. Če so bile prodane tako velike premičnine, je izkupiček vsekakor presegel znesek, ki ga je podjetje dolgovalo delavcem in nameščencem. Zadevo bi moralo sodišče že vendar enkrat definitivno likvidirati ter izplačati revnim delavcem tiste dinarčke, ki bi jih moralo že davno prejeti.

BOLNIČARSKI TEČAJ V LJUBLJANI.

Redeči križ, pododbor za mesto Ljubljana, priredi v prihodnjih dneh bolničarski tečaj za prostovoljne bolničarje. V tečaj more biti sprejetih 20 do 30 delavcev (delavk), zavarovancev OUZD, ki so pripravljene redno posejati ta tečaj in pozneje vršiti sanitetno službo po obratih.

Ker je upravljanje sanitetne postaje, katero mora imeti vsak obrat, ki zaposluje stalno nad 5 delavcev, vezano s strokovno usposobljenostjo, je v interesu vsakega podjetja, da se vsaj eden izmed zaposlenih uslužbencev usposobi za upravljanje sanitetne postaje.

Maribor

Resna skrb naših tekstilcev. V zadnjem času so naši tekstilni delavci prav resno zaskrbljeni, ker se govori o močni redukciji obratov, če pravočasno ne dospe bombaž. Nekatere tovarne so že omejile obrat, nekatere so na tem. Vsa znamenja pa kažejo, da bombaža tako kmalu ne bo in stojimo tedaj pred resno katastrofo. Že sedaj so bili tekstilci, predvsem predilničarji, prizadeti z reduciranim delovnim

časom. Sedaj bodo še hujše, ker gredo dosedanje zaloge sirovin h kraju, novih zalog pa od nikoder ni. Merodajni činitelji bi morali takoj ukreniti potrebno, da ne bo ravno pred zimo in v zimi ostalo delavstvo brez potrebnega zaslužka. Delavstvo bi se pa moralo organizirati in močno organizirano postaviti v samoobrambo. Tako pa čaka prekrizanih rok in se sprašuje, kaj bo. Živimo v resnih časih in naša dolžnost je, da se tudi sami brigamo za sebe.

Nova ali stara praksa. Te dni smo zaznali za slučaj, da je neka mariborska tekstilna tovarna imela zaposleno 14 dni delavko ni jo plačala z 2 dinarjema na uro. Ob izplačilu pa je delavka prejela plačo samo za 7 dni, češ da je bila prvi teden brezplačno na poskušnji. Kolikor nam je znano, so podjetniki na pritisk organizacij to staro prakso že opustili, izgleda pa, da so jo pričeli znova uvajati. Sicer ni nikjer v zakonu rečeno, da mora delavka delati teden dni brezplačno na poskušnji, ker že 2 dinarja na uro nista nobeno plačilo. To si podjetniki lahko dovolijo samo tam, kjer ni strokovne organizacije in kjer se delavci pustijo izrabljati. Če bi bili delavci takih tovarn organizirani, bi se gotovo ne gojili taki slučajji. Delavci vidijo na takih primerih, kako potrebna jim je strokovna organizacija in se vendar ne zmodrijo. Organizirajte se in preprečite tako zlorabljanje delavske moči.

Zaupniški tečaj NSZ lepo napreduje in tečajniki z veseljem sledijo predavanjem v tečaju. Prihodnja ura bo v nedeljo 1. oktobra ob 8. uri zjutraj in se bo nadaljevalo poglavje o delavskih zaupnikih. Vsi zaupniki in zaupnice so naprošeni, naj pridejo točno.

Izlet tečajnikov k sv. Urbanu. V nedeljo 8. oktobra priredijo tečajniki zaupniškega tečaja s svojimi prijatelji prvi pešizlet k sv. Urbanu. Zbirališče ob 1. uri popoldne pred glavno pošto. Prijave sprejema tajništvo. Pridite vsi polnoštevilno.

Jesenice

Članski sestanek NSZ. V nedeljo 10. septembra se je vršil članski sestanek, na katerem je bilo podano poročilo o poteku pogajanj za popravo kolektivne pogodbe delavstva KID in organizacijske zadeve.

Tov. Zupan je podal poročilo o zaključku pogajanj (o uspehu smo že na tem mestu poročali), v koliko je zboljšana kolektivna pogodba. Nadalje se je obravnavalo tudi o predlogih, ki jih podjetje ni sprejelo, ki pa se bodo obnovili, ko bo ugodnejši čas pri podjetju. Nekaterim delom se je priznala višja skupinska uvrstitev, vendar je bil predlog organizacije v tem smislu le malo upoštevan. Vsekakor pa pri splošnem pogledu na položaj, v katerem so se pogajanja zaključila, moramo priznati, da je uspeh zadovoljiv, istočasno seveda se priznava, da je več vprašanj, ki se niso uredila, odnosno da ima delavstvo željo po zboljšanju.

Več tovarišev se je udeležilo debate in so podali tudi poročila, kako delavstvo tolmači ta uspeh poprave kolektivne pogodbe. Za podružnico NSZ Javornik je izjavil tov. Blažič, da se je z dodatkom h kolektivni pogodbi dosegel velik uspeh in je energično zavrnil tiste, ki hočejo demagoško vplivati na delavstvo in omalovaževati pridobitev pogodbe. Z izvajanjem tov. Blažiča pa so se strinjali tudi vsi navzoči. — Trditev nekaterih, da so se spremembe v skupinah izvršile na račun skupinskih posad, je neresnična. Tako tolmačenje pa morajo zavračati

Mezdna gibanja

V teku mesecev avgusta in septembra so bile sklenjene naslednje kolektivne pogodbe in sporazumi:

Delavstvo Cinkarne v Celju je sklenilo kolektivno pogodbo, s katero je dobilo plačane dopuste po dveh letih službe, in sicer za delavce v obratnih oddelkih deset dni, vsi ostali pa pet dni dopusta na leto. Delavstvo se je uvrstilo v pet plačanih kategorij in mu je deloma priznana obleka, obutev, dežni plašči in kurivo po lastni ceni od 4 do 6 ton na leto. V ostalem vsebuje pogodba delovno pravo v smislu obstoječe zakonodaje.

Po sedemdnevni stavki pekovskih pomočnikov v Celju je stopila v veljavo stara kolektivna pogodba in se bo v bodoče za hrano odtegovalo le

din 70.— tedensko namesto dosedanjih din 100.—.

Delavstvo industrije papirja in lepence d. z. o. z. Sladki vrh je dobilo novo pogodbo, v kateri so posamezni delavci napredovali v mezdi. Plače strojevodij so se zvišale, poleg strojevodij se je priznala od 5 do 15% na premija tudi ostalemu strojnemu osebju. Mezde profesoristom so se zvišale s 1. avgustom 1939 za 6%, mezda vseh ostalih delavcev pa s 1. septembrom 1939 za 5%.

V teku pa so še naslednja pogajanja: Delavstvo pekovskih obratov v Mariboru, krojaški pomočniki v Mariboru ter rudarji v Pečovniku in delavstvo parne žage kneza Auersperga v Soleski.

Na vprašanje - odgovor

Oskar, Jesenice. — V letu 1938. sem bil klican na sodišče kot priča v neki civilno-pravni zadevi. Sodišče mi je pričnino priznalo, a ne izplačalo. Sedaj sem isto zahteval od stranke, ki je proces izgubila, in mi odgovarja, da moje pričnine ne prizna in ne plača, ker ta znesek ni v troškovniku. Prepričan sem se, da pričnina za mene res ni zabeležena v troškovniku. Kako naj pridem do pričnine, priznane od sodišča? Stranka je bogata in mi to lahko izplača. — Če ste tekom 24 ur po za-

slišanju pričnino zahtevali in jo je sodišče odmerilo, niste izgubili pravice do nje. Prepričajte se na sodišču, v breme katere stranke je bila pričnina priznana, in zahtevajte, da naj sodišče od tiste stranke pričnino izterja. — Seveda, če ste ob svojem zaslišanju izjavili, da boste sami obračunali s stranko, kateri se je Vaša pričnina naložila, ne bo preostalo drugega, kakor da dotično stranko tožite na plačilo priznane Vam pričnine. Brez pomena je, če je pričnina vpisana v troškovniku.

Trbovlje

Rudarji TPD. V nedeljo dne 1. oktobra t. l. ob devetih dopoldne bo v Trbovljah v dvorani Delavskega doma konferenca rudarjev, katero so sklicale strokovne organizacije in na kateri se bo razpravljala zahteva po uvedbi plačanih dopustov za rudarje, dalje o spremembi pravil Bratovskih skladnic in o tolmačenju čl. 221 obrt. zakona.

Podružnice NSZ naj na to konferenco pošljejo svoje zastopnike.

Medvode

Delavstvo tovarne Medić & Zankl v Medvodah je kruto prizadeto z veliko redukcijo, ki se je izvršila, kakor zatrjuje podjetje, zaradi pomanjkanja dela, odnosno pomanjkanja semen. 16 delavcev je dobilo v soboto odpoved, izmed katerih so nekateri družinski očetje. Odpoved je delavce tem težje zadela, ker se nahajamo ravno pred zimo. Pri redukciji je podjetje premalo upoštevalo socialne prilike, niti dolgoletne zaposlitve ter je tako tudi prekršilo kolektivno pogodbo. Če se bo odpoved resnično izvršila, opozarjamo podjetje, da krši nekatere predpise kolektivne pogodbe in določila socialne zakonodaje.

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN-U

Oglejte si izložbe Blago in cene govorijo!

**INSERIRAJTE V
„NOVI PRAVDI“**